

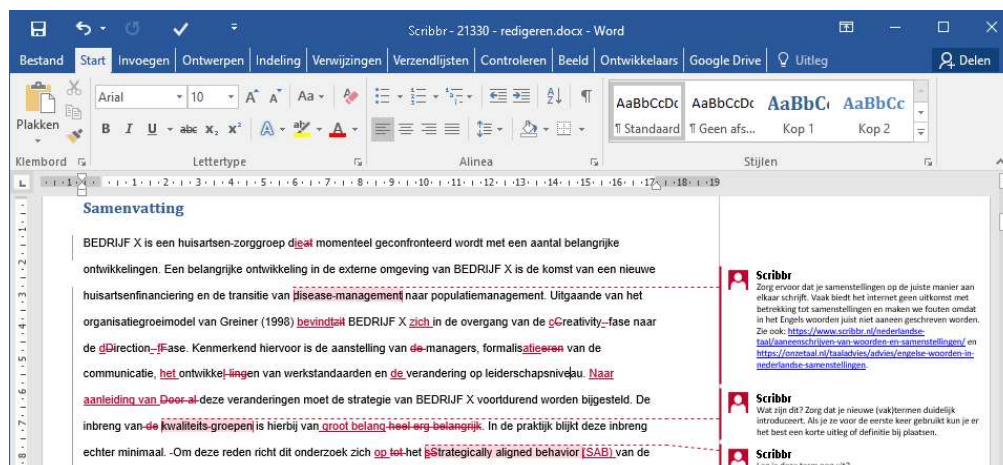
Beter schrijven in het hbo Naar taalontwikkelend onderwijs

Riet Ruben
riet.ruben@hu.nl

Carolien Veerman
carolien.veerman@hu.nl

Herken je dit?

Samenvatting

BEDRIJF X is een huisartsenzorggroep die al momenteel geconfronteerd wordt met een aantal belangrijke ontwikkelingen. Een belangrijke ontwikkeling in de externe omgeving van BEDRIJF X is de komst van een nieuwe huisartsenfinanciering en de transitie van disease-management naar populatiemanagement. Uitgaande van het organisatiegroeimodel van Greiner (1998) bevindt BEDRIJF X zich in de overgang van de gCreativity-fase naar de dDirection-fase. Kenmerkend hiervoor is de aanstelling van de managers, formalisatie van de communicatie, het ontwikkel-lingen van werkstandaarden en de verandering van leiderschapsniveau. Naar aanleiding van Door al deze veranderingen moet de strategie van BEDRIJF X voortdurend worden bijgesteld. De inbreng van de kwaliteitsgroepen is hierbij van groot belang heel erg belangrijk. In de praktijk blijkt deze inbreng echter minimaal. -Om deze reden richt dit onderzoek zich op het het Strategically aligned behavior (SAB) van de

Scribbr
Zorg ervoor dat je samenstellingen op de juiste manier aan elkaar schrijft. Vaak biedt het internet geen uitkomst met betrekking tot samenstellingen en maken we fouten omdat in het Engels woorden juist niet saamen geschreven worden. Zie ook: <https://www.scribbr.nl/nederlandse-taal/aanschrijven-van-woorden-en-samenstellingen/> en <https://besttaal.nl/taalschrijven/advies/engelse-woorden-in-nederlandse-samenstellingen/>

Scribbr
Wat zijn dit? Zorg dat je nieuwe (vak)termen duidelijk introduceert. Als je ze voor de eerste keer gebruikt kun je er het best een korte uitleg of definitie bij plaatsen.

Scribbr
Leg je deze term nog uit?

Presentatie *Beter schrijven in het hbo*

- Analyse: kaders, dialoog, kennis over schrijven
- Uitgangspunten voor schrijfonderwijs
- Inbedding in het onderwijs
- Discussie en vragen

Kaders (1)

- Bachelor of Nursing 2020
- Dublin-descriptoren (NVAO, 2004)
- Referentiekader taal van de commissie Meijerink (2009): studenten ontwikkelen in de bachelor Verpleegkunde hun schrijfvaardigheid van niveau 3F naar niveau 4F > zie volgende dia!

3F - B2 einde mbo-4 of havo Staatsexamen Nt2 programma II	Kan de hoofdgedachte van een ingewikkelde tekst begrijpen, zowel over concrete als over abstracte onderwerpen, met inbegrip van technische besprekingen in het eigen vakgebied. Kan zo vloeiend en spontaan reageren dat een normale uitwisseling met moedertaalsprekers mogelijk is zonder dat dit voor een van de partijen inspanning met zich meebrengt. Kan duidelijke, gedetailleerde tekst produceren over een breed scala van onderwerpen; kan een standpunt over een actuele kwestie uiteenzetten en daarbij ingaan op de voor- en nadelen van diverse opties.
Vaardig gebruiker	
4F - C1 einde vwo	Kan een uitgebreid scala van veeleisende, lange teksten begrijpen en de impliciete betekenis herkennen. Kan zichzelf vloeiend en spontaan uitdrukken zonder daarvoor aantoonbaar naar uitdrukkingen te moeten zoeken. Kan flexibel en effectief met taal omgaan ten behoeve van sociale, academische en beroepsmatige doeleinden. Kan een duidelijke, goed gestructureerde en gedetailleerde tekst over complexe onderwerpen produceren en daarbij gebruikmaken van organisatorische structuren en verbindingswoorden.
C2 einde hbo/wo	Kan vrijwel alles wat hij hoort of leest gemakkelijk begrijpen. Kan informatie die afkomstig is van verschillende gesproken en geschreven bronnen samenvatten, argumenten reconstrueren en hiervan samenhangend verslag doen. Kan zichzelf spontaan, vloeiend en precies uitdrukken en kan hierbij fijne nuances in betekenis, zelfs in complexere situaties, onderscheiden.

Bron: Leren en Werken (2017). *Taalniveaus A1-C2, 1F-4F*. Geraadpleegd op 2 juli 2019, via <https://www.taalakkoord.nl/documenten/publicaties/2017/11/27/taalniveaus>.

Kaders (2)

- Didactische kaders in bachelor Verpleegkunde: 4C/ID-model
- Praktische kaders:
 - Passend binnen huidige curriculum
 - Aansluiten op schrijfopdrachten: wijkanalyse (jaar 1), intervention mapping (jaar 2), Praktijk Leren (jaar 1-4) en adviesopdracht (jaar 4)
 - Geen extra docenturen

Dialogoog met docenten

Daaruit komt het volgende naar voren:

- Studenten kunnen aan het einde van de studie een goede zakelijke (beroeps)tekst schrijven.
- Schrijfonderwijs moet functioneel zijn en aansluiten bij de schrijftaken in onderwijs en/of beroep.
- Studenten zijn er bij gebaat als ze eerder en vaker (formatieve) feedback krijgen.
- Studenten leren van goede voorbeelden.
- Is schrijfonderwijs wel de verantwoordelijkheid van de docent verpleegkunde?

Dialogoog met studenten

Daaruit komt het volgende naar voren:

- Studenten vinden schrijfonderwijs relevant voor de opleiding en de beroepsuitoefening:
 - patiëntveiligheid
 - beroepseer
 - goede communicatie met andere disciplines
- Zij hebben behoefte aan meer tussentijdse feedback op hun teksten.
- Zij vinden dat ze (te) laat in de opleiding les krijgen over schrijven.

Wat weten we over leren schrijven?

- Schrijfproces: verschil tussen onervaren en ervaren schrijvers > zie volgende dia!
- (Peer) feedback
- Goede voorbeelden: 'hall of fame'

Ervaren of onervaren schrijvers?*

Onervaren schrijvers	Fases in schrijfproces	Ervaren schrijvers
Weinig tijd	Tekst voorbereiden (prewriting)	Veel tijd
Veel tijd	Tekst schrijven (writing)	Weinig tijd
Weinig tijd	Tekst herschrijven (rewriting)	Veel tijd

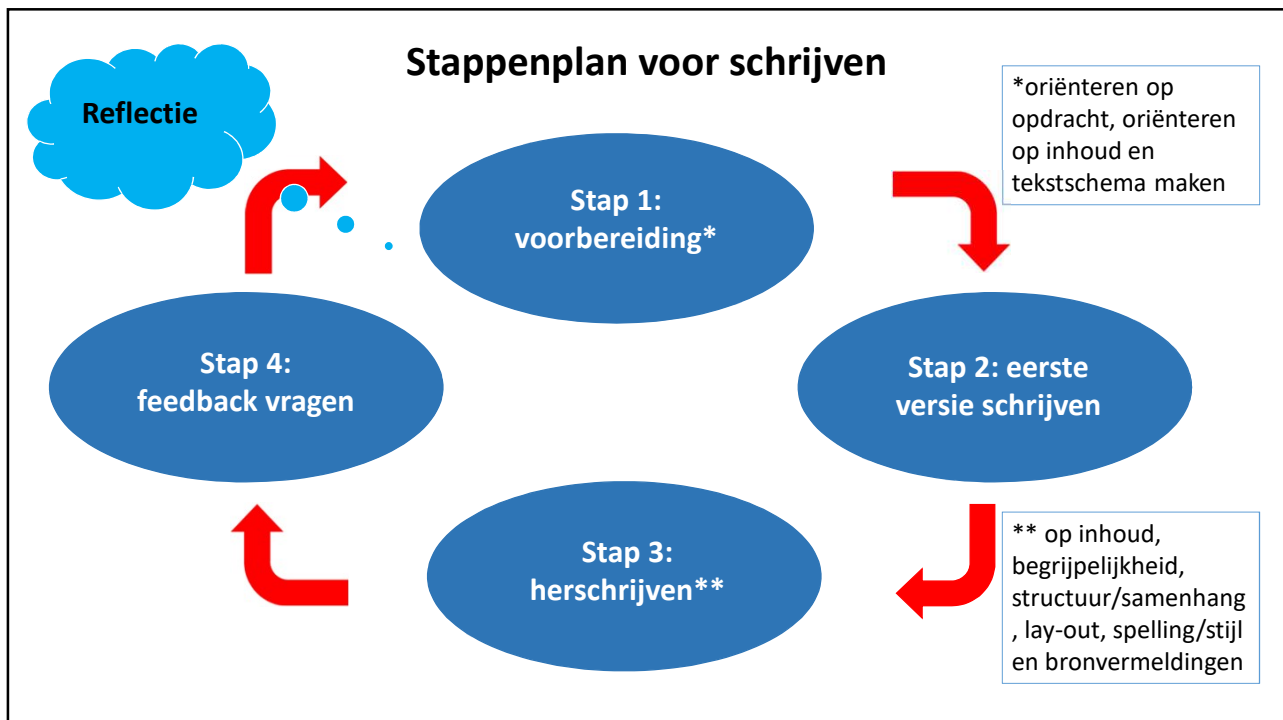
* Overgenomen uit *Een onderzoek rapporteren* (Oost, 2005).

Uitgangspunten voor schrijfonderwijs (1)

Studenten:

- Aandacht voor aanpak: stappen schrijfproces > zie volgende dia!
- Focus ligt op leren denken, structureren, weten wat je gaat op schrijven
- 'Just in time', gekoppeld aan schrijftaken
- Meer formatieve (peer) feedback.
- Reflectie op eigen schrijfproces
- Met goede voorbeelden – 'hall of fame' – werken

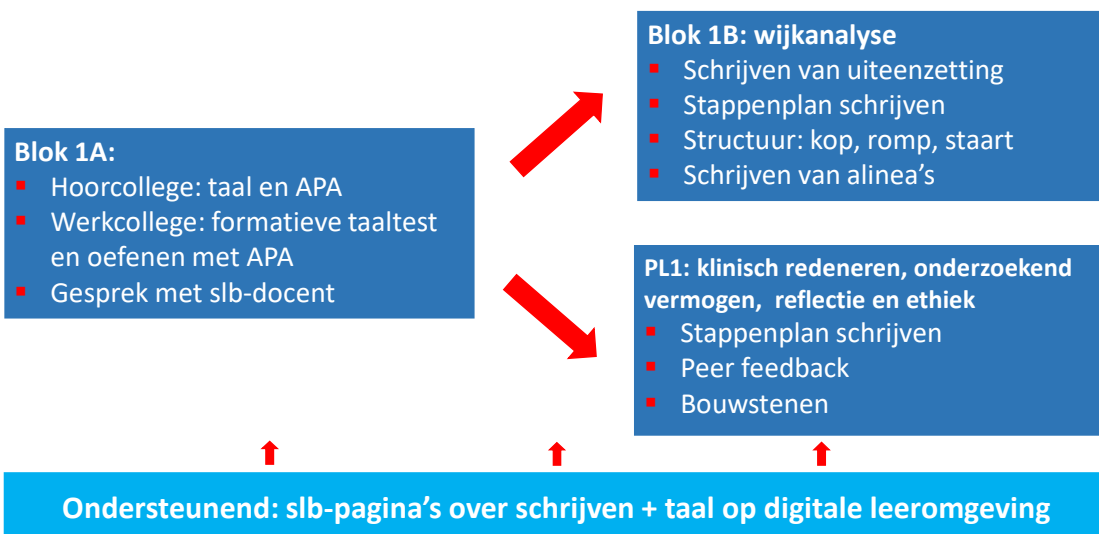
Uitgangspunten voor schrijfonderwijs (2)

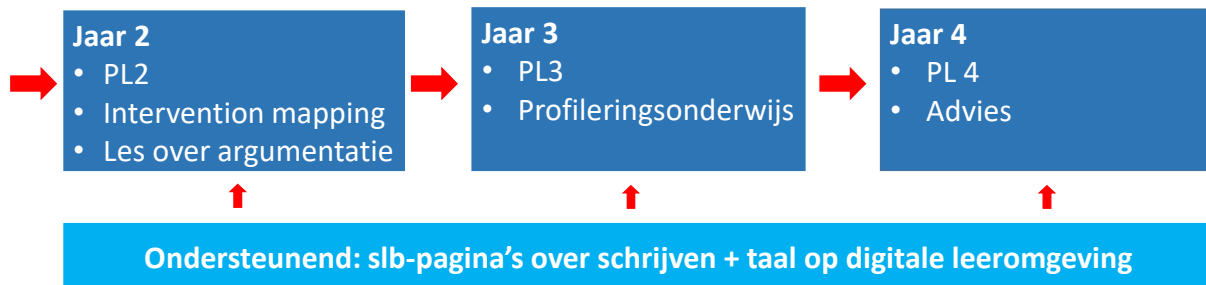
Docenten:

- Taalontwikkelen lesgeven
 - *“Taalontwikkelen lesgeven is een manier van lesgeven waarin elke docent of leerkracht (ook de niet taal-docent of leerkracht) nadrukkelijk een rol speelt in het stimuleren en begeleiden van het proces van taalontwikkeling van studenten [...]” (Van der Westen, 2009)*
- Kennis vergroten & bouwstenen voor schrijfonderwijs aanreiken
 - Bouwstenen zijn praktische oefeningen die aansluiten bij de verschillende fasen van het stappenplan voor schrijven.
- Coaching en uitwisseling

Opbouw taal en schrijven in jaar 1 in de bachelor Verpleegkunde van HU

Vervolg taal en schrijven in jaren 2, 3 en 4

Wat is er te vinden op de digitale leeromgeving?

- SLB-pagina's *Schrijven* en *Taal* voor studenten:
 - Stappenplan schrijven
 - Objectief en wetenschappelijk schrijven
 - Correct Nederlands
 - APA-richtlijnen
- Praktijkleren 1:
 - Studenten: opdrachten bij introductie, klinisch redeneren en onderzoekend vermogen
 - Docenten: handleiding *Beter schrijven* met twaalf bouwstenen, lessuggesties en achtergrondinformatie + workshops

Discussie en vragen

- Als studenten niet kunnen schrijven, is dat hun eigen probleem.
- Als vakdocent weet ik niets over taal, dus kan ik niet ondersteunend zijn bij het schrijven.

